

**Pierādījumu nozīme, pieņemot
lēmumu par pagaidu aizsardzību
no vardarbības.**

**Ilze Celmiņa
Rīgas apgabaltiesas tiesnese**

Pierādījumi

- ▶ Pierādījumi ir ziņas, uz kuru pamata tiesa nosaka tādu faktu esamību vai neesamību, kuriem ir nozīme lietas izspriešanā.

Civilprocesa likuma 92.pants

Pierādīšanas līdzekļi

- ▶ Pušu un trešo personu paskaidrojumi
- ▶ Liecinieku liecības

- ▶ Rakstveida pierādījumi, tai skaitā
  - Eksperta atzinums
  - Institūcijas atzinums (CPL 89.pants)

Jaunums

- ▶ Apliecinājums kā pierādīšanas līdzeklis
- ▶ Vardarbības upuriem ir atvieglota pierādījumu nasta, vienlaikus stiprinot atbildību par nepatiesas informācijas sniegšanu tiesai.

Apliecinājums

- ▶ "Es, (vārds, uzvārds), apliecinu, ka pēc labākās sirdsapziņas teikšu tikai patiesību un neko nenoklusēšu. Apliecinu, ka tiesai manis sniegtās ziņas par faktiem un lietas apstākļiem ir izsmeļošas un patiesas. Esmu brīdināts, ka par apzināti nepatiesu paskaidrojumu sniegšanu un man zināmu faktu un lietas apstākļu apzinātu noklusēšanu mani var saukt pie kriminālatbildības saskaņā ar Krimināllikumu."

Vardarbības veidi

- ▶ Civilprocesa likums paredz, ka procesuālās aizsardzības līdzekļi ir piemērojami, konstatējot fizisku, psiholoģisku, seksuālu, ekonomisku vardarbību, kā arī vardarbīgu kontroli.

Vardarbības veidi

- ▶ Vardarbības definējumi nav iekļauti Civilprocesa likumā, bet visām vardarbības formām ir kopēja pazīme, vardarbīgās personas mērķis – iegūt lielāku varu, pakļaut un iebiedēt upuri.

Vardarbības izpausme

- ▶ **Fiziskā vardarbība**– draudi, miesas bojājumi.
- ▶ **Psiholoģiskā**– ikdienas uzbrukumi, pazemojumi, graužot pašapziņu.
- ▶ **Ekonomiskā**– liedz upurim ekonomisko pastāvību, upura finanšu resursu kontrole, savu ienākumu slēpšana.
- ▶ **Seksuālā**– piespiedu seksuālie sakari, nepieņemamas seksuālās uzvedības uzspiešana, pornogrāfiskās literatūras un filmu piespiedu skatīšanās, piespiešana piedalīties pornogrāfisko materiālu fotografēšanā un filmēšanā.

Pieteikuma forma

- ▶ **Personas pieteikumā 4.punkts.**

Kāda veida vardarbība (fiziska, seksuāla, psiholoģiska vai ekonomiska) vai vardarbīga kontrole (tāda darbība vai darbību kopums, kas ietver aizskaršanu, seksuālu piespiešanu, draudus, pazemošanu, iebiedēšanu vai citas vardarbīgas darbības, kuru mērķis ir kaitēt, sodīt vai iebiedēt aizskarto personu) ir vērsta pret prasītāju un kā tā izpaužas.

- ▶ **Policijas lēmumā par nošķiršanu 7.punkts.**

Lēmuma pamatojums (faktu konstatējums un tiesību norma, ar kuru saskaņā pieņemts lēmums).

- ▶ 2014.gada 25.marta (prot. Nr.18 28.§) Ministru kabineta noteikumi Nr.161 “Kārtība, kādā novērš vardarbības draudus un nodrošina pagaidu aizsardzību pret vardarbību” (2.un 3.pielikums)

Pierādījumi

Pieteikumā sniegtās ziņas

=

Pierādījumi

Aizsardzības līdzeklis

Rakstveida pierādījumi

- ▶ Rakstveida pierādījumi ir ziņas par faktiem, kuriem ir nozīme lietā, un šīs ziņas ar burtu, ciparu un citu rakstisku zīmju vai tehnisku līdzekļu palīdzību ierakstītas dokumentos, citos rakstos, kā arī attiecīgās ierakstu sistēmās (audio, video magnetofonu lentēs, datoru disketēs u.c.).

Civilprocesa likuma 110.pants

Rakstveida pierādījumi

- ▶ Policijas protokols.

Administratīvo pārkāpumu kodeksa 248.pants noteic administratīvā pārkāpuma protokola saturu, cita starpā, nosakot pienākumu norādīt pārkāpuma būtību un citas ziņas, kurām ir nozīme lietas izspriešanā.

- ▶ Informācija par izsaukumiem uz dzīvesvietu, konstatētajiem apstākļiem, ierosinātajiem kriminālprocesiem, atsauktajiem iesniegumiem u.c.

Rakstveida pierādījumi

- ▶ Sociālā dienesta apsekošanas akti.

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 9.pants noteic pašvaldības pienākumu apsekot personas dzīves vietu, ja persona ir lūgusi pašvaldībai sociālo palīdzību.

- ▶ Bāriņtiesu likums.

Bāriņtiesu apsekošanas akti, sarunu protokoli. Lēmums par atzinuma sniegšanu u.c. ziņas, kas ir tās rīcībā.

Rakstveida pierādījumi

- ▶ Bērnu tiesību aizsardzības likuma 5.² pants noteic prasības psihologa atzinumam lietās, kas saistītas ar bērnu tiesību aizsardzību.
- ▶ Ziņas no krīzes centra, ja persona ir lūgusi palīdzību.
- ▶ Eksperta atzinums pēc tiesas lēmuma.
- ▶ Eksperta atzinums pēc lietas dalībnieka pieprasījuma.

Rakstveida pierādījumi

- ▶ Personu veiktie sarunu ieraksti
  - ▶ Uzfilmētais materiāls
- ▶ Izdrukas no sociālajiem tīkliem
  - ▶ Elektroniskā sarakste

Rezultāts

- ▶ Izšķiroša nozīme ir nevis pierādījumu skaitam, to absolūti precīzai atbilstībai pierādāmajiem faktiem, bet to savstarpējai saistībai, kas rada tiesai pārlicību par personas norādītā fakta esamību vai neesamību.
- ▶ Spriešanas māksla ir no daudziem ceļiem, nepilnīgi atspoguļotiem faktiem, kļūdainām ziņām, izvēlēties patiesāko, kas relatīvi mazāk novirzās no īstenības un rada mazāku iespēju kļūdīties.

Paldies par uzmanību!

2015.gada 26.novembrī